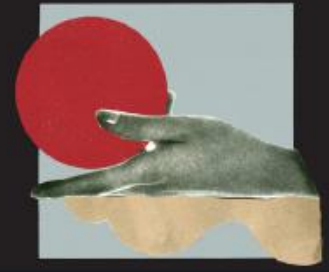

Informe 2024.

L'Observatori de Drets Sexuals i Reproductius

L'Associació de Drets Sexuals i Reproductius té com a finalitat la garantia dels DSiR per a tota la població. Amb L'Observatori de Drets Sexuals i Reproductius com un espai de denúncia i, també, dels protocols d'identificació de vulneracions de Drets Sexuals i Reproductius del Centre Jove d'Atenció a les Sexualitats (CJAS) recollim informació i dades per a l'elaboració d'informes sobre les vulneracions de Drets Sexuals i Reproductius a Catalunya.

Aquests informes han de suposar una eina per a la incidència política local i internacional i per a la mobilització ciutadana a través de campanyes de comunicació i difusió per aconseguir canvis de polítiques públiques que suposin transformacions socials d'impacte.

Els informes es presenten a diferents òrgans institucionals, es difonen els resultats en les xarxes i plataformes de Drets Humans de les dones i LGTBIQ en les que L'Associació treballa i es fan campanyes de difusió de les dades de l'informe adreçades a la ciutadania.

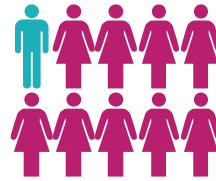
Aquests informes, de caràcter anual, volen ser una forma d'anar fent seguiment i mesurar l'estat i la qualitat dels Drets Sexuals i Reproductius a Catalunya i de poder-ne millorar la seva aplicació i garantia.

En la primera pàgina es mostren les principals dades quantitatives i en les següents relats i casos paradigmàtics rebuts a l'Observatori i que recollim per exemplificar les vulneracions, posar-hi cos i criteri de realitat.

Enguany és el sisè informe anual de L'Observatori que va iniciar el seu funcionament el 2019

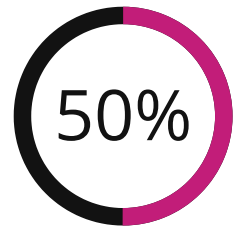
95 denuncies rebudes

91%

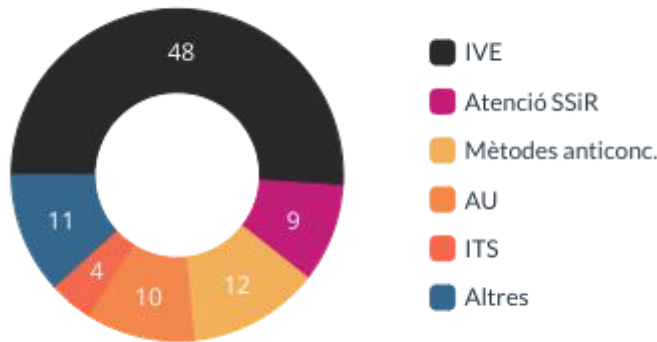

La majoria de denúncies provenen de dones cis

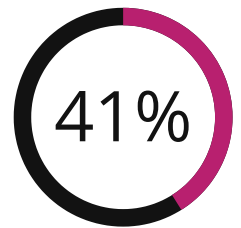
Accessibilitat com a dimensió principal

Temàtica

Casos contactats amb les persones denunciants

Les denúncies rebudes a l'Observatori de Drets Sexuals i Reproductius reflecteixen de manera clara les principals vulneracions que es donen en l'àmbit de la salut sexual i reproductiva. **El 98% de les vulneracions detectades s'han produït en centres de salut,** amb una distribució significativa: el 30% en els ASSiR, el 27% en CAP, el 20% en hospitals i un 14% en clíniques d'interrupció voluntària de l'embaràs (IVE). Això evidencia la necessitat d'un abordatge més rigorós i respectuós dels drets sexuals i reproductius en aquestes institucions.

El motiu principal de denúncia han estat **les interrupcions voluntàries de l'embaràs, que representen prop del 50% del total de casos reportats.** Pel que fa als drets vulnerats, el 58% de les denúncies fan referència al dret a gaudir del més alt estàndard de salut i dels beneficis de l'avenç científic, un element essencial per garantir una atenció mèdica de qualitat. Aquest dret es veu seguit pel dret a la igualtat, a la protecció legal igualitària i a la no discriminació, que s'ha vulnerat en el 28% dels casos. Aquestes dades subratllen la importància de reforçar les polítiques públiques per garantir el ple respecte i exercici d'aquests drets.

Vulneració del dret a mètodes contraceptius

Vaig sol·licitar una visita amb la ginecòloga al ASSIR que, molt simpàtica, em va comentar els millors mètodes anticonceptius, recomanant-me el DIU. A més, em va mencionar que n'hi havia un en concret que entrava per la SS i em va oferir tots els papers i informació. Però m'havia de derivar amb la llevadora o ginecòloga del CAP, una senyora gran que era reticent a posar-lo. Quan la dona gran em va atendre em va dir que era mentida, que no entrava cap DIU per la SS i que havia d'anar a la farmàcia a comprar-lo (150€). En resum, no me'l volia posar i em va estar convençant que el DIU era negatiu per a mi i que a moltes noies els rebutjava el propi cos. A més, em va posar un DIU fals perquè veies el mal que feia col·locar-se'l.

Vulneració de l'accés a l'anticoncepció d'urgència

Una noia de 16 anys es presenta al seu CAP sol·licitant la pastilla postcoital, un recurs essencial per prevenir embarassos no desitjats després d'una relació sexual de risc. En comptes de rebre la informació i l'atenció adequada, el personal del centre li denega l'accés amb dues justificacions errònies: que no és gratuïta i que, pel fet de ser menor de 18 anys, no pot obtenir-la. Aquesta actuació contravé la normativa vigent i els protocols del Catsalut. La pastilla postcoital és accessible a qualsevol persona sense necessitat de recepta mèdica ni límit d'edat, i als centres de salut és gratuïta.

Vulneració del dret a la informació

El día 25 de marzo fui a mi ginecología del ASSIR con hora pedida para visitar a la matrona con las pruebas hechas y con informe del medico para una interrupción del embarazo. Me dijeron que tenía que esperar una semana de nuevo para que estuviese segura lo cual ya para pedir hora tardaron otra semana y cuando me dijo que si me daba la hora ya me pasaba de dos días de la fecha para hacer el tratamiento farmacológico y que si no tendría que buscar información por mi cuenta e ir al hospital si lo quería cuanto antes, después del día 27 tuve un aborto espontáneo. Pedi hora para información del DIU y me dijeron que esto no me lo ponían porque era mejor el implante, le explique que preferia el DIU y me dijo que no, que me lo pensara y me daba hora para que me diese tiempo a informarme sobre el implante

Vulneració del dret al consentiment informat

Una dona reporta que a un hospital li han fet proves d'ITS bacterianes sense la seva autorització quan li han fet un cultiu vaginal. I que això ho ha observat a La Meva salut.

Aquesta pràctica, tot i que pugui tenir finalitats diagnòstiques, vulnera el dret a la informació prèvia i el dret a la privacitat, ja que no se li ha explicat ni justificat la necessitat d'aquestes proves ni se li ha ofert la possibilitat d'acceptar-les o rebutjar-les.

Vulneració de qualitat assistencial en sala de parts

Denúncia rebuda sobre les condicions de la sala de parts de l'Arnau de Vilanova de Lleida. "El paritori és totalment obsolet que no respecta els drets d'intimitat, dignitat i confidencialitat de les dones durant el procés de part. Les dones durant el procés canvien 3 vegades d'espai.

https://www.ara.cat/terresdelleida/front-obstetricia-l-arnau-no-respectar-protocol-salut_1_5149578.html

Vulneració del part respectat

Em vaig posar de part i la rebuda amb la matrona va ser poc respectuosa, no es va presentar, no em va explicar ni informar sobre els riscos de les diferents opcions que tenia. Em vaig sentir presionada per induir el part."

Aquest cas posa de manifest la necessitat de garantir protocols que respectin els drets de les dones durant el part, incloent-hi la informació clara i prèvia sobre els riscos i beneficis de totes les opcions, el respecte a les seves decisions i un tracte humà i personalitzat. Formar els professionals sanitaris en una atenció obstètrica basada en els drets humans és essencial per prevenir situacions com aquesta i per promoure una experiència de part positiva i respectuosa.

Vulneració del temps d'espera per accedir a IVE

"Vaig anar a demanar atenció per gestació no desitjada al meu ASSIR i no m'han donat cita fins d'aquí 3 setmanes. Vaig insistir i em van reduir el temps a 15 dies. Per pròpia iniciativa vaig anar a un altre ASSIR i allà m'ha atès una llevadora en visita espontània que m'ha atès molt bé però m'ha explicat que ha d'anar al seu ASSIR. Des d'allà han trucat al meu ASSIR i han pogut avançar la cita una setmana"

L'atenció per IVE no hauria de demorar-se més enllà de set dies

Vulneració del dret a la gratuïtat de l'atenció

Vaig anar a l'ASSIR per una interrupció d'embaràs. En les setmanes prèvies vaig experimentar un sagnat fort, coàguls i molt de mal a l'abdomen. Tot i comentar això a la ginecòloga que em va atendre a l'ASSIR, no em va fer cap prova; em va dir que era normal i em va derivar a la mateixa clínica on havia fet la meva última IVE. Allà vam descobrir que tenia l'úter buit perquè havia tingut un avortament espontani. Vaig passar-ho malament perquè sembla que el preu de la consulta no està cobert per la Seguretat Social si no es fa la interrupció, però jo no era conscient que havia avortat espontàniament. Quan vaig preguntar què m'estaven cobrant, el personal va ser una mica desagradable, i la doctora tampoc em va explicar res sobre el fet que, com que no m'havien de fer la interrupció, havia de pagar el preu de la consulta. Va ser una experiència força agobiant

Guia de denúncies i reclamacions

Drets Sexuals i Reproductius

Desembre 2024

<https://drets-sexuals-i-reproductius.lasociacio.org>

1

Enguany des de l'Observatori s'ha creat aquesta guia que proposa vies d'acció per a denunciar les vulneracions patides. L'objectiu és que el document serveixi de guia pràctica a l'hora d'assessorar a les persones afectades per vulneracions de drets sexuals i reproductius sobre les possibles vies de reclamació i denúncia disponibles. El document recull inicialment les principals queixes rebudes per l'Observatori per a identificar les principals problemàtiques denunciades i en segon lloc, es fa un repàs del marc jurídic internacional, estatal i autonòmic de les principals problemàtiques per entendre la base jurídica de cada una. Per últim, es proposen les vies d'acció.

Els drets sexuals i reproductius són essencials per garantir que totes les persones puguin exercir el control sobre els seus propis cossos i prendre decisions informades i lliures sobre la seva sexualitat, reproducció i salut.

En aquest sentit, els Estats tenen una responsabilitat clara i ineludible de respectar, protegir i garantir l'exercici d'aquests drets relacionats amb la salut sexual i reproductiva. Aquesta responsabilitat inclou no només l'obligació de no interferir en l'exercici dels drets, sinó també la de crear les condicions perquè tothom pugui accedir a instal·lacions, serveis, productes i informació necessaris per a la seva salut sexual i reproductiva. A més, implica l'eliminació de qualsevol llei, política o pràctica que criminalitzi, obstrueixi o limiti aquest accés, especialment per a col·lectius vulnerables o discriminats. Tanmateix, sovint es constata que aquests drets són vulnerats en múltiples àmbits, tant per part d'entitats públiques com privades. Aquestes vulneracions poden manifestar-se en la falta d'accés a serveis bàsics, en la manca d'informació, o fins i tot en la negació o retard en la prestació de serveis essencials, com ara l'accés a la interrupció voluntària de l'embaràs, la contracepció d'urgència o altres serveis relacionats amb la salut reproductiva. Aquestes situacions afecten de manera directa la vida, la salut física i mental, i la dignitat de les persones i constitueixen violència institucional.

La violència institucional es refereix a les accions o omissions per part de les administracions públiques que perpetuen discriminacions estructurals, retarden l'accés a serveis essencials o invisibilitzen vulneracions de drets. Aquest fenomen es fa evident en l'àmbit de la salut sexual i reproductiva, on les barreres institucionals sovint impedeixen que les persones, especialment els col·lectius més vulnerabilitzats, accedeixin a serveis mèdics i informació essencial.

Davant aquestes situacions, el principi de diligència deguda exigeix als estats i administracions públiques actuar amb responsabilitat per prevenir, investigar i reparar les violències masculines i institucionals. Això inclou la creació de mecanismes accessibles de denúncia, la implementació de protocols clars i la garantia de recursos suficients per prevenir la repetició d'aquestes violacions. Aquest informe examina les vies legals i administratives per denunciar aquestes vulneracions i ofereix una guia pràctica per fer efectius els drets reconeguts, promovent així una resposta institucional que respecti els principis d'igualtat, no discriminació i autonomia corporal.

L'OBSERVATORI DE DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS

L'Observatori està impulsat des de L'Associació de Drets Sexuals i Reproductius amb l'objectiu d'oferir un espai de denúncia sobre la vulneració dels DSiR per tota la població del territori català. Es tracta d'un espai independent i una eina d'incidència política a través del coneixement de la realitat política i social i del seguiment de la legislació en matèria de Drets Sexuals i Reproductius. L'Observatori recull i estudia els casos rebuts i analitza les dades per tal de fer públics informes sobre la vulneració dels DSiR que ajudin a incidir i transformar les polítiques públiques i els serveis destinats a garantir els DSiR a Catalunya.